

ILMOITUS ILOTULITUSNÄYTÖKSIEN JÄRJESTÄJÄSTÄ

17.10.2011

1. Säästösten vaatimukset

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 94 §:ssä todetaan seuraavaa:

Ilotulitusnäytösten järjestäjältä edellytetään käytettävien ilotulitteiden turvallisuuden varmistamiseksi tarvittavia toimenpiteitä, järjestäjän palveluksessa olevaa pätevää vastuuhenkilöä, ilotulitteiden varastointiin soveltuvia varastotiloja, näytöksen ammunnessa tarvittavia laitteita ja varusteita sekä toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävää vastuuvakuutusta.

Ilotulitusnäytöksen järjestäjän on tehtävä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ilmoitus, jossa annetaan selvitys edellä mainittujen vaatimusten täyttymisestä. Näytösten järjestämiseen ei saa ryhtyä ennen kuin Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on arvioinut vaatimusten täyttyvän. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi asettaa ilotulitusnäytösten järjestäjälle asetettujen vaatimusten täyttämistä koskevia ehtoja. (21.12.2010/1271)

Ilmoituksessa ja sen mahdollisissa liitteissä on esitettävä periaatteet, joilla toiminnanharjoittaja varmistuu toiminnan turvallisuudesta. Kaikkia ohjeita, menettelytapakuvauksia, yksityiskohtaisia kriteereitä, laiteluetteloja ja vastaavia ei ole tarpeen liittää ilmoitukseen, mutta ilmoituksesta tai sen liitteenä olevista asiakirjoista on selvittävä, että alempana mainitut hyväksyttävän toiminnan tunnusmerkit on menettelyissä ja ohjeissa otettu huomioon.

Tukes arvioi ilmoituksen perusteella vaatimusten täyttymisen. Tukesin päätöksessä toiminnalle voidaan asettaa ehtoja. Lisäksi Tukes tulee tekemään valvontaa, jolla varmistetaan, että ilmoituksen tekijän toiminta on asianmukaista ja esitettyjen periaatteiden mukaista.

Sama toiminnanharjoittaja voi olla velvollinen tekemään myös vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 93 §:ssä mainitun ilotulitusvalmistajan ja maahantuojan ilmoituksen. Ilmoitukset kannattaa yhdistää yhdeksi, koska niissä on yhteneviä osuuksia. Ilmoituksesta tulee selvittää, mitä asioita sen on tarkoitus kattaa.

2. Ilotulitusnäytöksen järjestäjästä tehtävän ilmoituksen sisältö

Tukesille lähetettävässä ilmoituksessa tulee kuvata ne toimintatavat, periaatteet ja menettelyt, joilla toiminnanharjoittaja varmistuu toiminnan turvallisuudesta. Alempana on esitetty asioita, joista toiminnanharjoittajalla on oltava yksityiskohtainen ohjeistus. Ohjeet tulee liittää ilmoitukseen, ja ilmoituksessa on osoitettava, että alempana mainittuja asioita on ohjeissa käsitelty.

2. 1 Ilotulitusten turvallisuuden varmistamiseksi tarvittavat toimenpiteet

Toiminnanharjoittajan on oltava menettelyt, joilla hän varmistuu näytösten turvallisuudesta. Näihin kuuluu ampujien valintamenettelyt ja heidän ammattitaidon ja osaamisen ylläpitäminen (katso kohta A), näytöksissä käytettävien ilotulitteiden hankinta- ja laadunvalvontamenettelyt (katso kohta B), näytöksiä varten laaditut yleiset käyttö- ja turvallisuusohjeet sekä tuote-/tuotetyyppikohtaiset ohjeet (katso kohta C).

- (A) Hyväksyttävän toiminnan tunnusmerkkeinä ampujien valintamenettelyiden, ammattitaidon ja osaamisen ylläpitämisen osalta on, että toiminnanharjoittaja on selkeästi kirjallisessa muodossa määritellyt:
- kriteerit ja vastuut ampujien valinnasta, heidän koulutuksestaan, opastuksestaan, ammattitaidon ylläpitämisestä ja toiminnan valvonnasta ja
  - ampujien velvollisuudet näytösten toteutuksessa.
- (B) Näytöksissä käytettävien ilotulitteiden hankintamenettelyiden ja laadunvalvonnan osalta hyväksyttävän toiminnan tunnusmerkkeinä voidaan pitää, että toiminnanharjoittaja on selkeästi kirjallisessa muodossa määritellyt:
- ilotulitteiden hankintamenettelyt,
  - turvallisuusvaatimukset ilotulitteille, ammunnessa käytettäville putkille, telineille, sytytyslaitteille ja muille varusteille sekä menettelyt, joilla varmistutaan asetettujen vaatimusten täyttymisestä (sisältäen mm. vastuut, näytteenotto, suoritettavat testaukset ja tarkastukset, hylkäämiskriteerit, dokumentoinnin ja hylättyjen tuotteiden hävittämisen) ja
  - tuotteiden valmistajien valintakriteerit sekä tuotteista edellytettävät tiedot
- (C) Näytöksen järjestämisen yleisten käyttö- ja turvallisuusohjeiden sekä tuote-/tuotetyyppikohtaisten ohjeiden hyväksyttävänä tunnusmerkkinä voidaan pitää mm. seuraavien aiheiden selkeitä ja perusteellista käsittelyä ohjeistuksessa:

Suunnitelmat

- ampumissuunnitelma (milloin, mitä sisältää)
- ampuma-alueen ja -paikan valitseminen
- ulkopuolisten ampuma-alueelle pääsyn rajaaminen
- räjähteiden käsittely ja säilytys ampuma-alueella
- suojaetäisyyksien määrittämisperusteet
- kriteerit hyväksyttävälle sääolosuhteille
- ampujien suojavarusteet
- tarvittavat ilmoitukset näytöksen järjestämisestä

Toiminta ampumapaikalla

- ammunnessa käytettävien tuotteiden käyttökunnon tarkastaminen
- ammunnessa käytettävien välineiden suuntaaminen ja tukeminen
- tuotteiden sytytyskuntoon saattaminen ja sarjoittaminen

- toimimattomien tuotteiden käsittely ja hävittäminen
- alueen loppusiivoustoimintaohjeet ja raportointi näytöksen järjestämisen onnistumisesta

Onnettomuuksiin ja läheltä-piti tapauksiin varautuminen

- toiminta mahdollisen onnettomuuden sattuessa
- ensiapu- ja sammutusvälineistö
- selvitykset Pelastuslaitokselle ja Tukesille onnettomuudesta ammunnan jälkeen viivytyksettä
- ilmoitukset Pelastuslaitokselle ja Tukesille läheltä-piti tapauksista vuosittaisissa raporteissa

2.2 Vastuuhenkilö

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 95 §:ssä todetaan seuraavaa:

Edellä 93 ja 94 §:ssä tarkoitetun vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia, että ilotulitteiden valmistuksessa, maahantuonnissa, kaupassa ja ilotulitusnäytöksen järjestämisessä toimittaan ilotulitteita koskevien säännösten sekä hyväksymispäätöksen ja lupien mukaisesti.

Vastuuhenkilön tulee tuntea valmistettavat, maahantuotavat tai käytettävät ilotulitteet ja niiden ominaisuudet, ilotulitteita koskevat säännökset sekä turvallisen toiminnan edellytykset.

Vastuuhenkilön tulee osoittaa pätevyytensä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston järjestämässä kokeessa. Hyväksytystä kokeesta asianomaiselle henkilölle annetaan todistus. (21.12.2010/1271)

Vastuuhenkilö voi samanaikaisesti suorittaa myös muun vastuuhenkilön kokeen (kaupan varaston vastuuhenkilö, maahantuonnin vastuuhenkilö, varaston vastuuhenkilö). Tämä vastuuhenkilön koe on uusi, eikä sitä korvaa mikään Tukesin aikaisempi koe.

Toiminnanharjoittajan on ilotulitusnäytösten järjestämisestä tekemässään ilmoituksessa esitettävä, miten hän on varmistunut vastuuhenkilön pätevyydestä. Tämä voidaan osoittaa viittaamalla henkilön työhistoriaan ja koulutukseen. Tukesin kokeen suorittaminen ei yksistään riitä pätevyyden osoittamiseksi. Vastuuhenkilön oikeudet, vastuut ja velvollisuudet on oltava kirjattuna ja toiminnanharjoittajalla tulee olla vastuuhenkilön kirjallinen suostumus tehtävän vastaanottamiseen. Vastuuhenkilön nimeämistä koskeva asiakirja tulee liittää Tukesille toimitettavan ilmoituksen liitteeksi, jossa vastuuhenkilö allekirjoituksellaan vahvistaa suostumuksensa toimia vastuuhenkilönä.

2.3 Ilotulitteiden varastointiin soveltuva varastotila

Toiminnanharjoittajalla tulee olla asianmukainen paikka ilotulitteiden varastointiin. Ilmoituksessa on esitettävä paikka tai paikat, missä ilotulitteet varastoidaan. Varastoluvan hakemisen osalta noudatetaan räjähdessäädöksiä, tässä ilmoituksessa vain viitataan luvan ole-

massaoloon. Varastointi voi tapahtua myös toisen toiminnanharjoittajan tiloissa.

2.4 Ilotulitteiden laadunvalvonnan ja hävittämisen mahdollistava koeammunta- ja hävityspaikka

Toiminnanharjoittajan ilmoituksessa tulee osoittaa laadunvalvonta-ammunnan ja viallisten tuotteiden hävittämisen mahdollistava alue. Tästä tulee liittää todistus ilmoituksen liitteeksi.

2.5 Näytöksen ammunnessa tarvittavia laitteita ja varusteita

Toiminnanharjoittajan on ilmoituksessa esitettävä millä perusteilla hän katsoo, että yrityksellä on riittävästi asianmukaisia, näytöksissä käytettäviä laitteita. Ammunnessa käytettäville putkille, telineille, sytytyslaitteille ja muille varusteille on oltava yksityiskohtaiset vaatimukset ja menettelyt, joilla varmistutaan asetettujen vaatimusten täyttymisestä ja kunnan tarkastamisesta. Myös tuotteiden valmistajien valintakriteerit sekä tuotteista edellytettävät valmistustiedot on syytä olla olemassa. Ilmoitukseen tulee liittää luettelo käytössä olevista laitteista, mutta yksityiskohtaisia laitespesifikaatioita ei tarvitse liittää.

2.6 Toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus

Toiminnanharjoittaja ilmoittaa minkä suuruinen vastuuvakuutus yrityksellä on ja millä perusteilla toiminnanharjoittaja katsoo sen olevan toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä. Lain perusteluissa on esitetty varautumista jopa 2 miljoonan euron korvauksiin.